Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVII. Ч. 264. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 19-го ГРУДНЯ 1980 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, DECEMBER 19, 1980 No. 264. VOL. LXXXVII.

Н. Н. Пилипця обрано на віцепрезидента АТА

Вашінгтон.— Тут, у понеділок, 8-го грудня, Рада директорів Повітряно-транспортової Асоціяції (АТА) обрала Нестора Н. Пилипця віцепрезидентом транспортової обслуги цієї асоціяції, про що повідомив її президент і головний екзекутивний урядовець.

Нестор Пилипець

Досі заступник віцепрезидента, Пилипець тепер буде відповідальним, разом зі старшим віцепрезидентом Ґабрієлем Філліпсом, за адміністрування торговельної, на засяг усієї індустрії обслуги, яка торкається пасажирів, вантажів, воєнних і подорожніх справ аґенції. Він також продовжуватиме свою службу як екзекутивний секретар Конференції повітряного руху.

Н. Пилипець розпочав працю в АТА у1961 році і відтоді виконував службу менеджера воєнного бюра, заступника директора відділу аґенції та директора адміністрації руху.

Він, його дружина Віра і родина мешкають у Сілвер Спрінґ, Мд.; всі є членами УНСоюзу, Відділ 15-ий.

АТА — це торговельна і обслуговувальна організація, яка репрезентує більшість офіційно затверджених постійних повітряних ліній З'єднаних Стейтів Америки. Вона була заснована в 1936 році з метою обслуговувати населення і Уряд в імені її членів — повітряних ліній, з широким засягом діяльности — від поліпшення повітряної безпеки до плянування ролі цих повітряних ліній в оборонній системі країни.

Лівійці окупували столицю Чаду

Париж, Франція. — Не зважаючи на остороги президента Франції Валєрі Жіскара д'Естена проти будь-якої закордонної збройної інтервенції в громадянській війні в республіці Чад, колишній французькій колонії, лівійські відділи після тижневих боїв розбили загони одної з воюючих сторін і окупували столицю Н'Джямену. Лівія підтримувала у тій громадянській війні теперішнього президента Чаду Ґукуні Кедді, а друга сторона є під командою колишнього міністра війни республіки Чаду Гіссена Габре.

Перемога лівійських військ в Чаді є не лише великим особистим тріюмфом Муаммара Каддафі, але також створенням великого і дуже вигідного терену для його дальшого проникання в Африці, а особливо в її середущій частині, до якої доступ зі зовні нелегкий. Республіка Чад граничить з Суданом, Центральною Африканською Республікою, Камеруном, Ніґерією і Ніґером крім границі з Лівією і з неї можна буде промінювати своєю діяльністю у тих усіх напрямах. Полковник Каддафі вже здавна намагався здобути таку точку опору в Африці, одначе йому не везло. Щойно після прибуття до Лівії численнішого контингенту совєтських військових дорадників, які зреорганізували лівійське військове командування й накреслили плян бойових операцій, військові лівійські частини розпочали методично й пляново посуватися вперед.

Перемінивши один з найміцніших оборонних пунктів Гіссена Габре Фая Ляржо, що його вони здобули раніше, в міцну базу, вони сконцентрували танкові й летунські частини і при їх помочі почали наступ в напрямі Н'Джямени, віддаленої на тисячу кілометрів від границь Лівії. Деякі знавці заперечували можливість танкових частин Лівії перейти таку велику відстань частинної пустині й незамешканих просторів, одначе пристосовані до тих умов совєтські танки типу Т-54 подолали нелегкі географічні умови.

Згідно з французькими джерелами до столиці Чаду прибуло 2,000 лівійських вояків з тяжкою зброєю, танками, гарматами й літаками і це створило зовсім нову ситуацію в тій частині Африки. В руках противників президента Кедді і його лівійських протекторів залишився ще на сході Чаду форт Абеше, одначе доступ до нього великою мірою бльокований лівійськими частинами.

В ҐДАНСЬКУ ПОЛЯКИ ЗАМАНІФЕСТУВАЛИ СОЛІДАРНІСТЬ

Ґданськ, Польща. — Сотні тисяч поляків мирно демонстрували свою солідарність з ідеями тих своїх земляків, які десять років тому загинули в боротьбі за свої права, частину яких здобули їхні наслідники сьогодні, об'єднавшись у робітничу професійну спілку „Солідарносьць".

Усі три чинники — Римо-Католицька Церква на чолі з примасом Польщі кардиналом Стефаном Вишиньскім, профспілка „Солідарносьць" і польська Комуністична партія, а також урядові чинники закликали нарід до солідарної постави, зрозуміння і спокою, бо тільки в такій атмосфері можна буде полагодити позитивно тяжкі економічні й політичні проблеми в Польщі, які стали загрозою зовнішньої совєтської інтервенції й інвазії на Польщу військ Варшавського Пакту.

Ця прикладна солідарна постава наступила під час відслонення і посвячення великого пам'ятника тим 45 польським робітникам, які загинули від куль поліціянтів і військовиків десять років тому у Ґданську. Понад сорок метровий пам'ятник маєстатично височів понад головами ляків, які під проводом своєї Церкви, професійних об'єднань, а головно профспілки „Солідарносьць" зібрались в Ґданську. Уряд Польщі репрезентував на цій урочистості проф. Генрик Яблоньскі, а церковні власті архиєпископ Краківський кардинал Францішек Мачарскі. Профспілку „Солідарносьць" репрезентував її голова і взагалі герой теперішньої Польщі Лех Валєнса.

Західні кореспонденти і політичні спостерігачі уважають, що присутність в Ґданську цих трьох компонентів суспільства є доброю познакою, яка може причинитись до більшої, як це досі було, співпраці між ними і злагіднення ворожнечі, яка панувала між широкою спільнотою в Польщі і урядовими комуністичними чинниками.

Для втримання порядку і спокою серед такої кількости осіб уряд змобілізував великі відділи поліції і службовців таємних поліційних відділів, а профспілка „Солідарносьць" зі свого боку зорганізувала кілька тисяч робітників, завданням яких було здушувати в зародку евентуальні протиурядові виступи, щоб не допустити до нового кровопролиття в 10-ту річницю відзначування Ґданських подій. Під час дня святкування у Ґданську було заборонено продавати алкогольні напитки.

На думку західніх дипломатів, участь таких урядових представників як Генрик Яблоньскі вказувало б на це, що партійні і урядові чинники шукають якоїсь форми замирення і хочуть піти на дальші концесії для усіх прошатків робітництва.

О годині 5-ій по полудні в цілому Ґданську дзвонили дзвони церков і чути було рев сирен, а також повторні тони польського національного гимну. Потім наступили овації і захоплення монументальним пам'ятником. Тоді коли минулого року таке вшанування комуністична влада називала „провокативними актами проти держави", в цьому році вони перетворились на всенародне свято польського народу під пам'ятником збудованим руками польських патріотів.

Українці зустрічаються з труднощами в Польщі

Варшава. — Україномовний тижневик „Наше Слово", який появляється у Варшаві 12,000-им накладом з місячним додатком „Наша Культура", подає деякі інформації про життя відносно великої, бо аж 300,000-ої української громади, і говорить про деякі труднощі з якими зустрічаються кожного дня українські культурні та виховні діячі.

Газета говорить про недавно відбутий УІІ Крайовий З'їзд Українського Суспільно-Культурного Товариства в Польщі (УСКТ), яке є одиноким легальним товариством в Польскій Народній Республіці.

УСКТ начисляє сьогодні 6233 членів, згуртованих у 167-ох відділах по цілій Польщі. Товариство є офіційним спонзором і видавцем газети „Наше Слово" й інших книжкових видань, зокрема кожнорічного добре опрацьованого і об'ємистого календаря, у якому поміщуються статті на українські історичні теми, а також широкі інформації про прояви української культури та шкільництва у численних скупченнях українців.

Товариство звертає окрему увагу на дві ділянки української культури—організування хорів і мистецьких одиниць, зокрема аматорських гуртків, почерез які можна плекати українську мову якнайдовше, та творення й вдержування українського шкільництва різних типів, від початкового і середнього починаючи і на фахових курсах кінчаючи. Під теперішню пору у Польщі існує 67 аматорських колективів та гуртків поезії, а також цілий ряд різних музичних і фолкльорних ансамблів.

До найкращих і найбільш заслужених колективів належать: чоловічий хор „Журавлі" під диригентурою Я. Полянського, колективи Ліцею в Лігніці під керівництвом М. Дуди, народний ансамбль пісні і танцю „Ославяни" в Мокрому, мішаний хор „Верховина" в Білому Борі, колективи Ліцею в Гурові Ілавецькому, народна капеля „Сусідойки" в Бобровнику.

Тоді коли аматорські колективи розвиваються менш-більш нормально, то натомість дуже піднепало українське шкільництво, бо з кожним роком число дітей, які вивчають українську мову зменшується. Наприклад, у шкільному році 1976-77 у двох початкових і двох середніх школах української мови навчалось 1,148 учнів, то в останньому році це число спало до 985 дітей.

Очевидно, одною з перших причин є негативне ставлення місцевої комуністичної влади, яка утруднює діяльність гуртків, не дає їм відповідних приміщень на домівки і доповнюючі кляси. Наприклад, гуртки в Сяноці, Катовицях, Слупську, Гожові, Зеленій Горі, Кентшині і Ґіжицях досі не мають власних домівок, а в Ельбльонзі і в Люблині домівки є таки маленькі, що вони ніяк не відповідають потребам гуртків і обмежуть працю тільки до малого числа осіб.

Причиною зменшення зацікавлення навчанням української мови, крім богатьох їнської мови, крім багатьох інших причин адміністративдуже ставлення батьків до цього преважливого питання. Не вистачає також учителів української мови.

У світі

В ОБЛИЧЧІ ЗРОСТУ НЕЗАДОВОЛЕННЯ і неспокоїв серед населення Індії уряд Індіри Ґанді дістав апробату парляменту для переведення різних адміністративних заходів поза обов'язуючою конституцією. Йдеться в першу чергу про право уряду ув'язнювати поодиноких осіб превентивно, не ставляючи їх під суд, ані формально не висуваючи проти них обвинувачення. Таке запобіжне притримування у тюрмі може тривати аж до трьох місяців. Паляментарна опозиція дуже гостро виступила проти цього, але більшість Індіри Ґанді дали їй апробату на це. Опозиція, навчена досвідом, звернула увагу, що Індіра Ґанді за свого попереднього прем'єрства допустилися разом зі своїм урядом таких великих надужить, що населення при найближчих виборах масово голосувало проти неї, а справу надужить перебрали суди. На думку опозиції, така небезпека існує й тепер, тим більше, що в прем'єра, а ще більше в інших членів її уряду, слідно тенденцію мститися за попередні невдачі. Спеціяльні уповноваження для уряду в такій атмосфері можуть довести до ще більших надужить.

В МАНІЛІ, СТОЛИЦІ ФІЛІПІН, убивця, якого не схоплено, двома пострілами з пістолі вбив одного з лідерів політичної опозиції. Вбитий Хозе Лінґад, колишній член філіпінського парляменту, був відомий зі своєї твердої постави проти комуністичних махінацій. Він також був в опозиції до президента Маркоса і його уряду, закидаючи їм безпринципність і непослідовність у їхній політиці. Як колишній міністер праці в одному з попередніх урядів, Лінґад мав велике зрозуміння для потреб робітників і за ними постійно заступався. При виборах на ґубернатора провінції Пампаня, де він був кандидатом, проти нього виступив спільно бльок теперішнього уряду і лівих елементів, і тому Лінґад програв.

ПЕРІОДИК „ЧЕРВОНИЙ ПРАПОР" у Пекіні знову опублікував статтю, в якій наголосив потребу перевірити якість керівних кадрів комуністичної партії і державного керівництва та невідхильність персональних змін на вершку політичної системи КНР. Назагал уважають, що це черговий виступ проти Гуа Ґуофенґа. „Червоний Прапор" заговорив про потребу „приглянутися минулому" окремих провідних діячів. А власне Гуа Ґуофенґові закидають різні персональні зловживання, накази поліції послуговуватися тортурами й іншими недозволеними засобами в переведенні слідства у часі, коли він від 1972 року до 1977-го був шефом служби безпеки.

УРЯД МЕНАХЕМА БЕҐІНА, якому заповідали недалекий упадок, знову вийшов ціло з небезпечного конфлікту. Цим разом мова йшла про бюджет на новий рік. Міністер фінансів Їґаель Гурвіц ультимативно домагався обниження бюджету, включно зі зменшенням сум, призначених на військові видатки. Ці заходи він уважає за конче потрібні, якщо уряд хоче почати боротьбу з інфляцією, яка осягнула була понад 130 відсотків у річному відношенні, та господарську розбудову країни. Беґін знову ж звертає дуже пильну увагу на бойову готовість збройних сил Ізраїля, й тому обтинання військового бюджету йому не до смаку. Гурвіц загрозив резиґнацією з уряду й виходом з коаліції. Його резиґнація потягнула б за собою резиґнацію його двох колеґ — членів парляменту з тієї самої партії, а це спричинило б втрату більшости, а тим самим упадок кабінету Беґіна. Конфлікт полагоджено компромісово й передано його на рішення Економічному комітетові, який очолює власне Гурвіц.

ПРЕЗИДЕНТ ЄГИПТУ Анвар ель-Садат відчинив Суезький канал для плавби найбільших супертанкерів з поємністю 370,000 тонн. Поглиблення й поширення каналу коштувало 1,3 більйона долярів й тривало п'ять років. Для приспішення плавби для супертанкерів побудовано відногу каналу, яка оминає Порт Саїд, і таким чином пливучі кораблі-велетні зовсім не заважають рухові кораблів у цьому порті. Відкриття цих нових можливостей для Суезького каналу матиме колосальні наслідки не лише господарського характеру. насамперед буде значно скорочений час транспорту з арабських портів і взагалі з Індійського океану до портів Европи, Африки, східнього побережжя Америки. Це дасть мабуть на 50 відсотків більший рух кораблів, а тим самим піднесе зиски до цієї висоти.

Відзначили українського скрипкового майстра

Гемпстед, Н. Й. (О. Соневицька). — Скрипкове Товариство Америки, тут в приміщення Нофстра університету, влаштувало від середи, 5-го листопада, до неділі, 9-го, 4-те міжнародне змагання найкращих скрипкових мистців-майстрів.

У змаганнях взяли участь майстри виробу скрипки з 15-ти країн: з Австралії, Америки, Англії, Болгарії, Канади, Китаю, Нової Зеляндії, Голляндії, Західньої Німеччини, Чехо-Словаччини, Італії, Ізраїлю, Фінляндії, Франції та Японії.

Між ними були два українці: Іван Куровець — скрипка і В. Козовський — віоля.

Скрипку І. Куровця відзначено за рівноцінну старовинним італійським майстрам, а електронічна аналіза виявила тембр скрипки середньої цінности в порівнянні з староіталійськими інструментами.

І. Куровець приїхав зі Львова в 1977 році, де працював в Державній консерваторії ім. М. Лисенка як скрипковий майстер у 1959-1960 роках. Потім в технікумах і Політехнічному інституті був викладачем геометрії і рівночасно робив досліди над покращенням тону скрипки електронічним способом, як виготовлення скрипок, так і оцінки інструментів. Також І. Куровець експериментував над акустикою скрипки та складовими частинами лякеру.

Скрипку, яка була вирізнена на виставці І. Куровець виготовив у майстерні В. Козовського.

Кастро атакує Реґена

Гавана, Куба.— В Гавані відбувається конґрес Комуністичної партії Куби, в якому бере участь теж 2,000 представників із 140 країн.

Конґрес відбувається при збереженні небувалих досі засобів охорони та при загостреній контролі. В Гавані сконцентровані військові відділи і частини державної безпеки.

У своїй вступній програмовій промові, яка цим разом була відносно короткою, бо тривала тільки дві і пів години, Фідель Кастро накинувся на президента-електа Роналда Реґена і новий провід, обраний американським народом в листопаді цього року, назвав його реакційним та остеріг перед всілякими кроками проти теперішнього комуністичного режиму на Кубі.

АЛЬМАНАХ УНС НА 1981 РІК УЖЕ В ДОРОЗІ ДО ПЕРЕДПЛАТНИКІВ „СВОБОДИ"

ГОЛОВНА ТЕМА І МЕТА АЛЬМАНАХА: „ЩОБ УКРАЇНА НІКОЛИ НЕ ПЕРЕСТАВАЛА ГОМОНІТИ..."

Джерзі Ситі, Н. Дж.– Минулого понеділка почалася і цього тижня завершиться висилка на адреси всіх передплатників „Свободи" нового Альманаха УНС на 1981-ий рік, головною темою і метою якого — як це сказано в супровідному листі до висилки цієї вже 71-ої з черги „книги року" УНСоюзу — є, „щоб Україна, той наш 'такий веселий і такий сумний' Рідний Край, ніколи не переставала гомоніти також у країнах нашого поселення, в наших громадах, у наших родинах і, головно, в наших душах і серцях..."

Новий Альманах, що появився вже традиційно в мистецькій обкладинці Богдана Титли, має 320 сторінок друку, на повний аркуш, себто на 32 сторінки більше, як минулорічний і це — як сказано у згаданому вже супровідному листі — завдяки тому, що відгомін читачів на висилку попереднього альманаха був „найбільший і найщедріший за всі часи."

У листі подано також вияснення, що з уваги на встановлені вже окремі передплати на англомовний „Український Тижневик", цей альманах висилається тільки на адреси українськомовної „Свободи", а Головний Екзекутивний Комітет УНС плянує вже в наступному році видати два окремі альманахи, один українською, а другий англійською мовами, із відповідно достосованим до цих читачів змістом.

Ціну на новий Альманах УНС — 1981 встановлено тільки на 8 долярів, не зважаючи на дальше збільшення коштів видання і висилки цієї книги. Видавець сподівається, що читачі, подібно як і в минулих, зокрема попереднього року, масово відгукнуться на цей Альманах не тільки висилкою заплати за Альманах, але і щедрою пожертвою на пресовий фонд, від чого у великій мірі залежатиме продовжування щорічного видавання цієї „книги року".

Усі пожертви будуть з подякою потверджені на сторінках „Свободи". Усіх тих, кого не стати на заплату за альманах, зокрема сеньйорів-емеритів, УНСоюзу прохає прийняти цю книгу як різдвяносвяточний подарунок від нього.

У змісті Альманаха УНС — 1981, який подано на ст.3, є також понад 40 групових й індивідуальний ілюстрацій.

Фотокопія /поменшена/ багатокольорової мистецької обкладинки Альманаха УНС у виконанні Богдана Титли

В Америці

СЕКРЕТАР ДЕПАРТАМЕНТУ оборони Геролд Бравн заявив, що З'єднані Стейти Америки витрачають багато грошей на непотрібну і не пляновану його Департаментом зброю, яка або вже виходить із серійної продукції тому, що наспіли нові моделі, або її продукція вже перейшла межі. Департамент оборони, заявив Бравн, — не може, однак, нічого вдіяти, бо Конґрес, заступаючи інтереси окремих великих підприємств і корпорацій, схвалює фонди на продовжування продукції такої зброї, щоб забезпечити дальше існування таких компаній і не допустити до їхнього закриття, що потягає за собою загрозу збільшення числа безробітних. Бравн вважає, що таке поступування є свого роду формою марнотравства, і обидві законодавчі палати повинні припинити розтрату грошей з федеральних фондів.

СЕНАТОР ЕДВАРД КЕННЕДІ, демократ із Массачусетс заявив кореспондентам, що Демократична партія знаходиться під теперішню пору в дуже поганому положенні і провідні демократи мусять об'єднано і віддано працювати для привернення престижу, який вона мала кілька років тому. Кеннеді висловив також сумнів щодо скорого повороту демократів до влади у Вашінгтоні, бо суспільство дуже розчароване діяльністю відходячої Адміністрації, а деякі демократи без застанови готові співпрацювати з новою республіканською адміністрацією, вбачаючи в ній єдиний порятунок для З'єднаних Стейтів Америки. Сен. Кеннеді рекомендував демократам не стосувати супроти уряду Роналда Реґена тактики наступу, яка під теперішню пору нічого не дасть, а радше покористуватися оправданим способом вичікування результатів урядування республіканців. Якщо йдеться про його власні пляни, то сен. Кеннеді категорично відмовився про це говорити, сказавши, що „розмови про мої майбутні пляни є дуже передчасні."

У ВІВТОРОК, 16-го грудня ц. р. 96-ий Конґрес закінчив свою п'ятитижневу повиборчу сесію, закінчуючи цим самим 26-ий рік демократичного владування в обидвох палатах Конґресу, де вони мали абсолютну більшість. На останній сесії Конґресу Палата Репрезентантів і Сенат схвалили ще декілька додатків до закону, головно тих, які вимагали негайного втручання Конґресу, чи були зв'язані з фінансами, бо деякі федеральні аґентства сповільнили були свою працю з огляду на брак фондів. Багато справ залишилось, однак, неполагодженими, між ними також пропозиція про підвищення платень для конґресменів, сенаторів і федеральних суддів, принаймні на 16 відсотків. У Сенаті на кінцевій сесії зайшли певні зміни. Керівник демократичної більшости Роберт Бирд привітав сен. Говарда Бейкера, який головуватиме тепер над республіканською більшістю, і обидва подали собі руки, обіцяючи співпрацювати поміж собою.

ПОЛКОВНИК ГАРЛАНД СЕНДЕРС, прославлений засобами масової інформації, як винахідник „Кентакі фрайд чікен", масового курячого продукту, не тільки в З'єднаних Стейтах Америки, але також і в багатьох інших країнах світу, помер у вівторок, 16-го грудня ц. р., на90-му році життя. Американська преса відмічає, що він був справжнім амбасадором цього продукту, який масово споживається в ЗСА усіма верствами населення.

ЦЕНТРАЛЬНЕ БЮРО ЦЕНЗУСУ вже опублікувало остаточні дані з переведеного перепису населення ЗСА, яке включає усі стейти, крім Ню Йорку. У звідомленні виявляється, що найбільший зріст населення помітний у південних і західніх стейтах Америки. Найбільший зріст в останній декаді був помітний у стейті Невада, бо аж на 64 відсотки. За Невадою іде Арізона, Флорида, Вайомінґ, Юта, Аляска, Айдаго, Колорадо, Ню Мексіко, Тексас, Гаваї і Орегон.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $30.00, 6 months — $16.00, 3 months — $9.00.
UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

„Люди і зброя"

Інколи буває, що дрібний факт, епізод освітлює цілу велику проблему, стан суспільства, чи народу, або якийсь великого загального значення відтинок життя.

Власне, такою, хоч не малою, була спроба звільнення американськими відділами спеціяльного призначення протизаконно притримуваних американських закладників в Ірані. До сьогодні ще не зовсім відомо, чому і як дійшло до тієї великої невдачі, яка потягнула за собою смерть восьми людей. Та для нас це і не важливе: для нас важливе те, що ця невдача виявила великий недолік і велику потребу в оборонній системі ЗСА.

Для нас не важливе, чи ця виправа була тільки демонстрацією, чи справжньою спробою звільнити, чи вона не вдалася тому, що було два гелікоптери замало — в що ніхто не повірить, — чи з яких інших причин. Пісок, висока температура, темна ніч — все зводиться до одного: до людини. До людини, чи людей, які не обрахували, не вивчили, не передбачили, або злегковажили.

Катастрофа в Ірані була великим моральним ударом для американського народу. Вона потрясла ним. Але цього замало. Вона мусить заставити задуматися й витягнути з неї висновки. Бо таких випадків буває багато. Часом не дописує техніка, якісь непереможні умови, що є поза контролею людини, але часто людина. І на жаль, треба сказати, що слідкуючи за тими випадками, мусимо дійти до висновку, що людина не дописує зачасто.

Під сучасну пору багато говорять про перевагу совєтської збройної сили. При тій нагоді вираховують дивізії, танки, ракети, кількість і якість літаків — і це є дуже важливе, — але здебільшого забувають згадати про людину і про її ролю в обороні країни, в боротьбі з ворогом. Про вишкіл людини, про її моральну поставу, її вміння прецизно виконати намічене завдання, а ще більше про її кожночасну готовість виконати свій обов'язок і отримане доручення до кінця, без огляду на труди та на жертви. А це є найважливіше. І коли говорити про першу потребу американської оборонної системи, то нею власне є людина. Від неї мусить починатися кожна справжня і глибока до основ зміна в організації, у піднесенні на вищий рівень оборони Америки.

Йдеться не тільки про „людину в однострої", хоч це на першому місці. „Людина в однострої" не може існувати сама собою, у відірванні від суспільства, від народу, бо власне сенс її існування є для суспільства, для народу. Їм „людина в мундирі" не лише служить і працює, але для них бореться, ризикує, в потребі складає найвищу жертву, жертву життя. У зрозумінні цього, у відповідній поставі до цього і серед „людей у мундирі" і серед суспільства чи не найбільше є до зроблення. І коли буде відповідне зрозуміння для посвяти й готовости посвяти, то тоді буде міцна підстава для найбільш вимогливого вишколу, для точности й прецизности, без яких не може бути успіху в модерній збройній боротьбі, та для твердих життєвих умов і для людей, що в них живуть.

Це мусять мати на увазі всі ті, які незабаром прийдуть до влади в цій країні, переберуть у свої руки керівництво, повноту влади, а це значить переберуть повноту відповідальности. В Америці здавна закорінилася небезпечна звичка, яка останньо стала майже „соціяльною й політичною хворобою": „кидати доляром" на кожну складну проблему й таким чином пробувати розв'язувати її. А чим важча й складніша проблема, тим більше долярів кидати на неї. Але такий підхід і така метода не завжди дають позитивні наслідки. І тепер уже чутно звідусіль голоси, щоб випродукувати більше ракет і більше модерніших літаків та кораблів і всієї іншої зброї, то це задоволить потребу піднесення оборонного потенціялу ЗСА на вищий рівень. А воно не зовсім так.

Ніхто не буде перечити, що зброя, добра зброя, техніка, якісне постачання усіх потрібних для життя й здоров'я, для праці та для боротьби засобів це на сьогодні більше як будь-коли перед тим конечний елемент для перемоги, але без людини, без відповідної людини вони самі не вирішать. І тому підмічений українським письменником органічний зв'язок „людини і зброї", їхня своєрідна „єдність" це те, до чого змагає і без чого не обійдеться ніяке сучасне військове командування і керівництво народом і державою.

Не буде перебільшення, коли скажемо, що нашому поколінню прийшлося жити „на вулкані". Гнана месіяністичними лжеідеями й здеморалізована небувалими дешевими успіхами червона Москва змагає до опанування світу. А світ не вірить, так як не вірив, що зачаджений своїм месіянізмом Гітлер послідовно буде здійснювати свої подібні лжеідеї, аж доки світ не опинився над берегом пропасти. Мабуть, історія повториться. А щоб це не сталося, треба всюди й голосно про це голосити.

„Листи читачів" повинні бути не довші, як одна сторінка машинопису, друкована через два інтервали. Лист повинен торкатися тем, порушених тільки на сторінках „Свободи". Реагувати слід до десяти днів після опублікування матеріялу. Якщо лист пишеться рукою, то слід писати його чітко і виразно і також з великими відступами поміж рядками. Редакція застерігає за собою право скорочувати листи й виправляти мову, як і скреслювати різкі вислови.

Володимир Левенець

СОВЄТСЬКІ ГОСПОДАРСЬКІ „ГАРАЗДИ"

Совєтська преса, описуючи на всі лади підготову до XXVI з'їзду КПСС, опублікувала вже деякі циферні дані з передбаченої одинадцятої п'ятирічки, яка, як відомо, розпічнеться в 1981 і триватиме до 1985 року, але її заздалегідь приготовані Політбюром, Цинтральним Комітетом КПСС і Радою Міністрів пляни спочатку будуть обговорюватися на з'їзді, а в другій половині чергового року їх затвердить Верховна Рада СССР, яка, як висловлюються знавці підсовєтської проблематики на Заході, являється „ґумовим парляментом", який нічого не рішає, а тільки проголосовує над уже готовими проєктами.

Скромна п'ятирічка

Перше, що зокрема звертає на себе увагу це те, що, не зважаючи на пропаґандивний шум, що його підіймають совєтські господарники і урядові пропаґандисти, опубліковані в газетах пляни п'ятирічки надиво скромні, або радше кажучи зближені до реальности. Наприклад, торгівля у цій п'ятирічці повинна була зрости на 36 відсотків, але вона досягла заледве 24 відсотки, тому у теперішньому пляні передбачено зріст тільки на 26-28 відсотків. У проєкті багато говориться також про конечність забезпечення населення товарами першої потреби, але зі „скромности", чи страху за неуспіхи, совєтські пляновики не подають при цьому жадних цифер, чи хоча б відсотків, якими вони залюбки користуються. Виглядає, що совєтським громадянам не слід очікувати на повищення життєвого рівня під час тривання одинадцятої п'ятирічки, бо совєтський плян передбачає досягнення максимальної продукції за мінімальні капіталовкладення у цю ділянку економіки, а тому, що чуда в совєтській господарській системі не діються, то терпітиме на цьому в першу чергу пересічний громадянин і колгоспники. Цікаво при тому підкреслити, що кремлівські спеціялісти, на превелике здивування західніх спостерігачів, більше тепер наголошують економію, тобто заощадження населення енерґетичних ресурсів, як сам розвиток господарства. Це свідчить, що новий п'ятирічний плян хоч і передбачає зріст енерґетичних продуктів, він, однак, не буде спроможний задовольнити потреб населення цими, як також іншими товарами масової продукції, в тому числі також харчами, зокрема хлібом і м'ясом, якого все в Совєтському Союзі не вистачало. Єдиний продукт, що ніби то зростатиме і якому приділятиметься окрему увагу, це видобування нафти і природного газу, який частинно має заступити нафту, що її комуно-московські імперіялісти мусять продати в першу чергу своїм сателітам, а також деяким західнім державам від яких вони потребують твердої валюти, яка становить аж 34 відсотки валютних надходжень із закордону. Отже, треба сподіватися сильного натиску Кремля на видобуток нафти й інших енерґетичних ресурсів, навіть коштом невільничої праці, без цього бо сирівцю не може обходитись ані совєтська економіка, ані розбудована до небувалих меж воєнна індустрія і кількамільйонова армія, яка пожирає половину всього бюджету комуно-московської імерії.

Процеси загнивання.

Процеси загнивання й до певної міри деґенерації „соціялістичної" системи, яка згодом у більшій чи меншій мірі була накинена сателітнім країнам, не почалися сьогодні. Вони тривають від самого початку існування СССР і закріплення влади комуністів, які, перебравши традиції російської царської імперії, завели масовий терор і насильство не тільки у політиці, але також у господарстві, перевівши насильну колективізацію і винищивши голодом мільйони осіб, які в тій колективізації і цьому теророві супротивлялися. Від того часу ціла, перетворена на „соціялістичний лад" господарська система стала власністю кремлівських верховодів, засобом використовування широких народних мас, засобом мілітарного зміцнення імперії, метою якої є опанування світу і поневолення ще вільних народів. Цим цілям підпорядкована вся совєтська економіка, керована кремлівською клікою, яка робить усі зусилля, щоб за посередництвом централізованого способу господарювання, витягнути якнайбільше користей з поневолених Москвою народів і сателітніх країн, які частину своїх економічних дібр віддають Москві запівдармо чи на безвартісну совєтську валюту, за яку за кордоном практично нічого купити не можна. Про це останньо кількакратно нагадували поляки, які закупивши за тверду валюту в ЗСА й інших країнах модерні машини для будови кораблів, розбудовують тепер совєтську воєнну і торговельну фльоту, одержуючи за це у відплату совєтські рублі. Тому не дивно, що польська економіка опинилася на краю пропасти, будучи у підневільному стані і не маючи змоги дивуватися, що Польща переживає скрайню господарську кризу з якої хоче „рятувати" комуно-московська імперія „великодушними" заявами покищо про грошову допомогу, хоч, практично беручи, Польща могла б обійтись без тієї російської „великодушности", якщо б СССР не застосовував супроти своїх сателітів грабіжницької економічної політики.

Совєтські „гаразди"

З України, а також інших республік СССР надходять тепер чимраз більше пригноблюючі і тривожні вістки про недостачу харчових продуктів і навіть голод у деяких областях. Правда, підтвердження цих інформацій не можна знайти в офіційній совєтській пресі, яка, оперуючи „статистичними" даними, говорить радше про „піднесення добробуту" населення СССР з року в рік. Насправді ж, про ніякий „добробут" не може бути мови, хоч, об'єктивно кажучи у деяких роках, коли в СССР є добрий збір зерна і є сприємлива погода, то населення не відчуває таких злиднів, які були, наприклад, за Сталіна, хоч матеріяльні недостачі й далі є головною проблемою совєтських громадян.

Згідно з даними Департаменту сільського господарства ЗСА, врожай у СССР в 1980 році був на яких 30-40 мільйонів тонн менший від збору в 1979 році і тому СССР буде змушений закупити за кордоном більшу кількість зерна, яке чимраз тяжче купувати у зв'язку зі совєтською агресивною політикою і військовими інтервенціями. Якщо й тепер комуно-московські імперіялісти відважаться на переведення інвазії на Польщу, то цим ще більше погіршать господарські відносини всередині імперії, бо, як, останньо, заявив державний секретар ЗСА Едмунд Маскі, Захід обмежить тор-

(Закінчення на стор. 4)

Володимир Душник

АМЕРИКА В ОЧАХ ЕВРОПЕЙЦІВ

Америка і її політика, від закінчення Другої світової війни, не перестають бути предметом зацікавлення европейських народів. На тему Америки появляються численні репортажі, фільми, книжки тощо. Не всі вони змальовують Америку, її Уряд чи культурно-соціяльне життя, в рожевих барвах — між ними є звичайні сенсаційні пашквілі, поверховна критика тощо.

Але появляються також поважні твори, які глибоко і об'єктивно аналізують Америку та подають причини її поступового занепаду.

До цієї останньої категорії можна зарахувати найновішу книжку про Америку, п. з. „Американська недуга", що її написав Мішель Крозіє. Сам автор без сумніву — симпатик Америки, і тому його висновки є цікаві для кожного думаючого американського громадянина. Він закликає до негайного відновлення співжиття Америки зі Західньою Европою для добра як Америки, так і Европи.

Симптоми „американської недуги", на думку автора, проявлялися у різних формах і обставинах. Він, наприклад, дивується, чому американці пролляли стільки крови та витратили мільярди долярів на війну у В'єтнамі. Він описує 1960 роки — аналізуючи заворушення негрів, жінок та американської молоді, як теж заторкає постійний зріст злочинів та упадок основних американських індустрій та публічних обслуг.

Крозіє добачає причини занепаду Америки в труднощах добору президентів, серед яких п'ять останніх були — один католик, двох з півдня і двох консервативних республіканців, — яких він характеризує як „неймовірних". Він мало пише про Роналда Реґена, але твердить, що „суть держави" в американських президентських виборах тепер заступлено — „ореолом", „стилем" та „спектаклем".

Автор довше проаналізовує два важливі елементи „щасливої" Америки: робітничі юнії та американські університети. Робітничі юнії безпосередньо після закінчення Другої світової війни, відігравали першорядну ролю у виборах президентів та у формуванні американської закордонної політики — Плян Маршала, берлінська бльокада і т. п. На думку Крозіє, робітничі юнії — це вигідні і упривілейовані групи в американській індустрії — авта, сталь, ґума, комунікація тощо.

Американські університети, — пише Крозіє, — вирину ли після війни як джерело могутніх американських ресурсів — „резервуар знання" в „шуканні правди", і.п. Але надмірне довір'я у шуканні правди перемінилося в „культ раціональности", що спричинило вибух студентських заворушень. До того, американські університети і коледжі є переповнені до тієї міри, що це до певного ступеня впливає на зменшення якости американської університетської освіти, чим огірчені колишні американські інтелектуали.

Крозіє в кінцевому висновку каже: „Ми вже не маємо 'старшого брата'... Америка вже не буде тією країною, якою вона була в минулому... Америка мусить наново віднайти 'суть держави' серед европейців.. Ми вже перестали бути провінціялами, маючи тількли обмежену відповідальність. Дводоляровий світ двох потуг кінчиться і на арену входять п'ять комплексів — до двох (ЗСА і СССР) приєднується Китай, Японія і Европа, і може шостий комплекс — ісламський світ..."

Очевидно, багато правди в твердженнях Крозіє. Америка мусить отрястися з тієї летаргічної апатії, особливо в ділянці закордонної політики. Треба ставити опір тим силам, що грозять Америці, або передати світ варварам... без спротиву.

З МОГО ВІКНА

Іванна Савицька

Ніс і правда

Цим своєрідним „сейсмографом", який виявляв дитячі душевні струси, виявляв правдомовні захитання, був у минулому — маленький дитячий носик.

Зіб'ється, бувало, склянка, розіллється на столі молоко, чи щезнуть із шафи тістечка, що їх чіпляти мав янгол на різдвяну ялинку, (оті з діркою і з горішками), тоді бабуня брала мене за ручку й питала:

— Ти збила склянку, — дитинко?

— Ні, бабуню, не я.

— Ти вилляла знову молоко?

— Ні, то не я.

— А хто поїв всі тістечка?

Моя голівка, сповнена соромом, звисала долі, а очі не сміли глядіти в бабунині лискучі скельця, що сиділи в неї над носом і прошибали наскрізь.

— Покажи носик, дитинко, казала тоді добра моя бабуня.

Я зразу знала, що правда вийде на яв.

Бабуня торкалась пальцем мого маленького носа, дивилась у засльозені очка й казала:

— Це не гарно, не чесно говорити неправду, пам'ятай!

З тих часів минуло багато років. Наука й винаходи поступили вперед стомилевими кроками. Прийшли величезні зміни, прийшли вдосконалення, поступ.

Для виявлення правди на поліційних станицях застосовують нині „лай дітектор", (який часто чомусь заводить).

У судівництві (для підтвердження правди) практикують присягу, якою тепер зловживають у цілому світі.

Є ще вживане (в окремих випадках) слово чести, яке сталося в декого фразою, без будь-якого значення, і є ще совість, вірна приятелька правди, та й совість нині в декого вперто мовчить.

На ділі, неправда розпаношилась гірше страшної язви.

Лишається тільки один вихід, — привернути магічну силу отого колишнього носика, який скрізь і всюди виявляв оту правду.

Але, о горе! Немає більше в живих моєї розумниці — бабуні, а тільки вона одна вміла читати правду з людського носа...

Лука Луців

Про нові видання

Борис Олександрів-Грибінський. ПОВОРОТ ПО СЛІДУ. Вибрані поезії 1939-1979. Об'єднання Українських Письменників „Слово", Едмонтон-Торонто, 1980, ст. 304. Мистецьке оформлення М. Левицького. Світлина поета.

Ця розкішно видана збірка поезій попереджена статтею „Про автора" (7-10) і добіркою поезій з попередніх збірок: „Мої дні" (Із доріг і пожарищ" 1941-1946) „Туга за сонцем" (Коли сонце ясніло не часто) — 1945-1965; „Колокруг" (Вічно-змінного кола ілюзій) — 1968-1971; „Камінний берег" (Де ілюзії було вже мало) 1972-1975. Дальше група поезій у цій збірці — це „Чужі пісні — у відгомоні власному" — переклади з різних мов" (ст. 173-236). На сторінках 237-283 маємо вибірку „З поезій поза збірками".

Примітки (ст. 287-296) відносяться до авторів, що їх твори перекладав Олександрів.

Ми інформували читачів „Свободи" про дві згадані вище збірки Б. Олександрова, а тепер зі сумом приходиться нам писати про ці посмертно вибрані поезії, які приготовляв до друку сам автор, який бачив вже друкарський набір, але якому не довелось побачити цю збірку, бо він згинув трагічно у мрячний день 21-го грудня 1979 року в Торонто вдарений автомобілем.

Автор статті „Про автора" Мирон Левицький пригадує, що Б. Олександрів ще в 1972 році у збірці „Колокруг" „неначе в якійсь пророчій фатальній візії писав":

Буде грудень, і мряка, і сніг
І назавжди, назавжди самотньо.

До повищих слів треба ще додати, що покійний поет в 1975 році написав „Баляду про мою смерть", в якій жартівливо передбачав, як реаґуватимуть на його смерть відомі йому письменики, і в якій є й ця строфа:

Отак, немов би добре все пішло.
Хоч смерть моя була, звичайно клопіт.
Якась дурна, невчасна мов назло,
Якась така, мов кепсько взутий чобіт.

Смерть поета Олександрова (народжений в 1921 році) була дійсно „дурна й невчасна мов назло" і великою шкодою для нашої літератури, в якій він уже своєю першою збіркою здобув признання, яке збільшувала поява й то пізніших збірок і яке він міг утривалити й поширити своїми творами, бож він трагічно згинув, не доживши навіть до шістдесятки...

Юрій Клен високо хвалив поезії Олександрова з його першої збірки в 1946 році. Він називав мову молодого поета „чудовою" і підкреслював „надзвичайну її мелодійність". Клен писав: „Може, не буде перебільшенням сказати, що Олександрів є наймелодійнішим з наших поетів".

(Продовження на ст. 3)

О. Зінкевич

СПРОБА ОБМАНУ

(І)

(УІС „Смолоскип). — У половині листопада 1980 року в ЗСА перебувала 20-членна делеґація УССР. Нижче подаємо репортаж про перебування цієї делеґації в Америці і її цілі.

Коли в Америці відбувалися вибори нового президента і коли на Гельсінкській конференції у Мадриді переговори щодо програми нарад зайшли в тупик, до ЗСА несподівано прибула 20-членна делеґація УССР, що її очолював заступник голови Державного комітету Ради Міністрів УССР телебачення і радіомовлення Іван Панасович Хропко. Делеґація відвідала Ню Йорк, Філядельфію, Вашінґтон і Балтимор.

„Місія доброзичливости ч. 5"

Список членів делеґації мав назву „Місія доброзичливости ч. 5", що в неупередженого українця Заходу асоціюється з назвою п'ята колона. Що п'ятиколонні цілі ця делеґація мала, можна було переконатись уже в дуже короткому часі.

В склад делеґації УССР входили: директор автомобільної фірми В. Антіпов, директор радгоспу „Пуща Водиця" Н. Безкровний, голова держпляну Києва Н. Дюмін, заступник голови департаменту профспілок УССР А. Купцов, віцепрезидент Одеського педагогічного інституту Л. Ленюк, науковий співробітник Інституту АН УССР Держава і Право А. Овсюк, науковий співробітник Інституту АН УССР В. Смолій, науковий співробітник Інституту соціяльних і економічних проблем закордонних країн АН УССР Н. Соломатін. У склад делеґації входили українські мистці сцени: І. Пономаренко (співак), тріо бандуристок — С. Петрова, А. Мамченко і А. Шутько, акордеоніст Л.Павлов, піяніст В. Муравський, співачка А. Яриш, балетні танцюристи — подружжя Е. і А. Турішеви. Делеґацію супроводили В. Собко і А. Сова (перекладач), які згідно з інформаціями з України, є офіцерами КҐБ і працівниками кґб-істських „Вістей з України". Вони й були властивими керівниками делеґації.

Остання подібна делеґація побувала у ЗСА в часі і після останнього СКВУ, восени 1977 року. Відтоді до ЗСА майже ніхто з України не приїздив.

Місія цієї делеґації була не зовсім ясна. Вона з'ясувалась щойно після прибуття до Балтимору — делеґація прибула в Америку, щоби виступами і концертами відзначити 47-річницю нав'язання дипломатичних зносин між СССР і ЗСА (!). Цю ролю доручено якраз українцям, в часі, коли українська спільнота на Заході голосно заговорила про деколонізацію СССР, про комплетну ізоляцію України від західнього світу, про русифікацію і етноцид українців, про підготову українських виступів у Мадриді.

Відомо, що про виїзд будь-якої делеґації чи ансамблю закордон вирішують не в Києві, а в Москві. Так що й цим разом голос українства Заходу на захист прав свого народу почули в Москві й вирішили цей голос невтралізувати.

Зустрічі з українцями

Довідавшись про склад делеґації, можна було припускати, що заступник міністра телебачення і радіомовлення України вестиме переговори з аналогічними американськими установами з ціллю обміну досвідом та започаткування обміну радіових та телевізійних програм між Україною і Америкою. Можна було подумати, що ось вкоротці американський глядач почує і побачить кращі програми з України, а український в Україні — побачить американські програми (наприклад, у Польщі від років польська телевізія показує американські серії „Аньолкі Чарлєго" і „Коджак").

Але ці припущення дуже скоро виявилися наівними. Делеґація таких цілей собі не ставила. Вона в імені СССР і „радянського народу" мала зактивізувати діяльність комуністичних товариств американо-совєтської дружби, та, якимось чином, втягнут в ту діяльність українців з національного табору. Ані у Філядельфії, ані у Вашінґтоні делеґації не вдалося влаштувати зустрічі з українцями. У Ню Йорку відбулися лише з комуністичною Ліґою.

Остання зупинка делеґації припала на Балтимор. І тут запрацювала ціла просовєтська машина, щоби включити в привітання „гостей" українців з національного табору. Організатори затаювали справжню ціль приїзду, „невинно" пропонуючи, що „гості" з України хотіли б побувати в американських українців" і т. д. У цьому ніхто нічого поганого не добачав, а навпаки — кожному цікаво зустрінутись із земляками, обмінятись думками і поглядами. Дуже скоро стало видно, що „земляки" — політично дуже аґресивні, апелюють до національних сантиментів, тому у таких зустрічах кожному треба мати гострі зуби і твердий національний хребет. Якщо цього не буде, то чесна і патріотична українська людина може дуже легко опинитись у фарватері п'ятої колони СССР.

З цікавости чи з журналістичного обов'язку після прибуття делеґації в Балтимор, ви попадете на таку зустріч, з „земляками". У гарній українській хаті, удекорованій українськими різьбами картинами, ви застанете двох таких „гостей". На ваше велике здивування, одного з гостей титулують „паном міністром" (бо він справді є заступником голови того міністерства, яке має завдання шляхом брехні і обману, оправдати і закрити перед народом злочини і свавілля влади і КҐБ). Другий — це прямо Валерій, той Валерій Собко, „колюмніст" з „Вістей з України", який спеціялізується в брехні і перекрученнях і з-під пера якого появилась не одна стаття проти українських патріотів.

Привітавшись, познайомившись (хоч обидва співрозмовці добре знають, хто Ви такий) ви включаєтесь у розмову:

— Давно вже ніхто не приїздив з України в Америку, остання група побувала, мабуть, два роки тому?

(Продовження буде)

Веселих Свят Різдва Христового і Щасливого Нового Року!

бажаю

Його Блаженству Блаженнішому ЙОСИФОВІ, Главі Української Помісної Католицької Церкви, Високопреосвященним Владикам Українських Католицьких Епархій у вільному світі, Всечеснішому Духовенству, всім нашим Приятелям і Жертводавцям.

Проєкт УКЦеркви св. Андрея в Єрусалимі.

Пригадуємо, що почато п'ятьлітню кампанію і збірку фондів на будову української церкви св. Андрея і місійного осередку ім. Слуги Божого Митрополита Андрея Шептицького на Оливній горі в Єрусалимі, як пам'ятник 1000-річчя Хрещення України.

Маємо надію приступити до будови на другий рік, тому апелюємо до всіх наших українських сердець, щоб були щедрі в пожертві на цю ціль.

Пожертви можна висипати на нашу адресу в Назареті.

Rev. Casimir Roszko
Ecum. Christ Child Center
27/403 Nazareth, Israel

Христос Ражджається!

ПОДЯКА

28-ий КУРІНЬ УЛАДУ ПЛАСТОВИХ СЕНІОРОК „ВЕРХОВИНКИ"

складає сердечну подяку всім мистцям, які подарували свої твори на наші виграші.

Виграша картин бу́дбулася на осінній забаві, яку наш курінь влаштував 4-го жовтня ц. р., разом з куренем УПС „Червона Калина".

Наше сердечне спасибіг усім Тим, що допомогли нам морально і матеріяльно, щоби забава і виграша увінчалася успіхом.

Подаємо висліди наших виграшів: Б. Божемський — Ліда Стасюк, Боффало; Л. Гуцалюк — Андрій Ластовецький, Ню Йорк; С. Ґеруляк — Ліда Стеценко, Чіктоваґа, Н. Й.; Е. Козак — А. і В. Шумейки, Ню Йорк; Я. Козак — о. Богдан Смик, Утика; К. Кричевська — О. Галій, Ґлен Спей; Б. Певний — Осип Бойчук, Детройт; Я. Стадник — М. і Л. Леськів, Філядельфія; М. Стиранка — М. Івашків, Ню Йорк; Ю. Стиранка — Світляна Марченко, Кліфтон; М. Черешньовський ч. 12 — Софія Кульчицька, Чікаґо; М. Черешньовський ч. 11 — І. Колтунюк, Джексон Гайтс; Д. Шолдра — Н. Мандрусяк, Ґлен Спей.

З пластовим привітом СКОБ!

„ВЕРХОВИНКИ"

Закордонне Представництво Української Гельсінкської Групи і Комітет Оборони Радянських Політичних В'язнів

запрошують Українську Громаду Ню Йорку і Ню Джерзі на

ЗВІТ з МАДРИДУ

Виступатимуть: **ген. Петро Григоренко, д-р Ніна Строката і адв. Мирослав Смородський.**

**Неділя, 21 грудня 1980 р., о год. 4-ій по пол.
Український Інститут Америки в Ню Йорку
2 Схід 79-та вул.**

Про нові видання

(Продовження зі стор. 2)

Цю мелодійність поезій Б. Олександрова відчули наші композитори і сім їх досі склали музику до його 70-ох творів.

Г. Шевчук бачив у першій збірці Б. Олександрова „Мої дні" — „незаперечну ліричну обдарованість" і те, що поет „ легко й плавно володіє канонічним післяромантичним віршем".

Автор передмови до цієї збірки Мирон Левицький називає творчість Б. Олександрова „глибоко пережитою й передуманою лірикою, сповитою спокійною мудрістю і зодягнутою у філіґранну форму поетичних картин, з дотриманням усіх норм поетики й літературної мови".

Як зразок поезії Б. Олександрова наводимо його „Пісню":

Де ж тої долі шукати?
Всюди пожежа і кров...
Марно я з рідної хати
В буряну далеч пішов...

В тузі лишилася мила...
Боже, чи стріну колись?
Зоряні очі тужила,
Кликала марно: вернись!

Всюди руїни і круки...
Як же, кохана, прийти?
О, зрозумій мої муки,
Мужньою будь і прости!

Ниють надламані крила,
Ні, не злетіти вже ввись!
Може нам доля судила
Більше повік не зійтись?

Може під буряним небом
Станеш безрідною й ти...
Буду молитись за тебе,
Світлу любов берегти...

Ця поезія написана 1945 року, але і в 1979 році поет писав про те, що „життєва путь непевна і крута-колиска... домовина, а поміж ними цяткою людина".

Поет не хотів, щоб його вважали песимістом, бо він ним і не був, але стверджував, що „завжди йшов по сплутаній дорозі, минаючи каміння і яри".

Мабуть в останньому своєму вірші, у „Finale", який має підтитул „Признання у хуртовину", Олександрів написав:

Гіркі слова — летіть собі найгірші,
У сніжний вир, бо скажуть песиміст,

У поезії „Колискова", присвяченій своєму синові Борисикові писав поет в 1954 році:

Виростеш, хлопчику, мій
В цій неозорій землі.
Край той загублений,
Серцем полюблений
Буде ясніти в імлі.

Буде він казка і сон,
Буде він синій розмай,
Поки з безбожної
Сили ворожої
звільнимо батьківський край!

Читаючи цю поезію, мимоволі хочеться її співати, тому не диво, що славний Григорій Китастий написав музику до „Колискової".

Б. Олександрів багато перекладав, починаючи з клясичної літератури Горація й Овідія, а кінчаючи творами Пабля Неруди й Карла Сандборга, Алена Ґранбуа й Сільвена Ґарно та багатьох інших.

* * *

Ми не наводимо більше цитат із поезій покійного поета, бо віримо, що читачі цих наших рядків самі прочитають цю його посмертну збірку поезій та цим вшанують його трагічну смерть та пізнають, яку велику втрату має наша література, що його немає між живими, хоч живе його літературна спадщина, яка за його життя не принесла йому навіть слави, що нічого не коштує. Він при кінці свого життя в 1979 році писав:

„Слава довго до мене не йшла. Слава — довго мене обминала. Я чекав, — а вона ніби мла у ранковому сонці зникала... Але дзвін її в серці не тих. І журба не топилася в кварті. Бо чому вона рветься до тих, що й порядного слова не варті."

А все ж таки, гадаємо, що поет був занадто чулий щодо своєї слави, бож ми згадували, що вже його перша збірка принесла йому славу, яку може дати еміграція — похвальні рецензії авторитетних знавців літератури, що ми зазначили на початку нашої згадки про нього. Вічна йому пам'ять і вічне його місце в нашій вільній літературі!

Польський Бюлетень пише про зустріч з українськими лікарями

Ню Йорк, Н. Й. — В бюлетені Польського Лікарського Товариства Америки за жовтень цього року є чимала згадка про успішний спільний вечір-зустріч українських і польських лікарів, членів своїх професійно-станових організацій, Українського Лікарського Товариства Північної Америки (УЛТПА) і Польського Лікарського Товариства Америки (ПЛТА), що відбувся ще на весні цього року і звіт про який вчасно подавала „Свобода" з 23-го травня дописом д-ра Мирослава Драгана.

Польський бюлетень між іншим пише: „В травні, 3-го цього року Польське Американське Медичне Товариство було запрошене до Українського Інституту Америки — прегарного палацу-кам'яниці (розташованого на П'ятій Авеню і 79-ій вулиці, Ню Йорк 10021, з мальовничим видом на Метрополітальний Музей Мистецтв і Центральний Парк) — для дружньої зустрічі і спільного мітингу обох товариств. Спільні світлини членів управ обох товариств зроблено після неофіціяльної презентації тих, які прибули на зустріч.

Атмосфера була сердечною від самого початку; „Медікус" репрезентували дев'ять з одинадцяти членів Ради директорів і були присутні кільканадцять членів товариства (польського) з їхніми дружинами чи гістьми. Спільну сесію товариств (Метрополітальний Відділ УЛТПА, д-р Мирослав Драган, голова) відкрив голова цього Відділу, вітаючи присутніх на цій святковій оказії. Голови обох товариств потім представили офіційно стосовних членів своїх товариств. Дуже цікаву й доречно-відповідну для обох етнічних медичних товариств лекцію на тему: 'Етнічність та ідентичність — психіятрична перспектива', виголосив д-р Юрій Савицький, візитуючий психіятр з Сент Вінсент шпиталю в Гаррісоні, Н. Й.; після неї відбулася жвава дискусія.

Голова д-р Драган потім представив д-ра Олега Волянського, директора стейтового закладу для недорозвинених у Лечворт Вілледжі, члена управи Метрополітального Відділу УЛТПА і дуже доброго приятеля польських лікарів з Нюйоркського метрополітального терену на протязі понад чвертьстоліття, завжди готового й охочого допомагати потребуючим і новоприбулим до ЗСА польським лікарям. Його промова була дуже зворушлива для обох груп, і в ній він довше спинився на проблемах польсько-українських, які виникали й виникають з геополітичної конфіґурації. Він підкреслював і наголошував не тільки тугу за цілковитою свободою і незалежністю обох народів, але і необхідність добросусідських і дружніх відносин поміж ними, цитуючи з літератури обох народів, і його слово дуже прихильно зустріли всі присутні і довго гарно його згадуватимуть.

Д-р Олег Волянський потім представив д-ра Бориса Филипчака з Ню Джерзі, який розповів нам не тільки про його дружбу на протязі всього життя, але і про родинні зв'язки з Папою Іваном Павлом II. Ось тут стисло про його довгий і прецікавий спогад з цілого життя аж до останньої приватної зустрічі з Папою: д-р Филипчак потоваришував зі старшим братом Папи д-ром Едмундом Войтилою під час спільного навчання в Краківській медичній школі. Едмунд народився й виростав у Лінці, Австрія, де його батько служив в австрійській цісарській армії. Греко-католицька родина матері Папи, прізвище якої було Качоровська, була змушена переїхати з Холмщини до рідної Тернопільщини наприкінці XIX сторіччя через зростання на Холмщині православ'я.

Швидко по тому мати Папи одружилася з польським підстаршиною, який стаціонував у окупованій Австрією 'Галіції'. Вони переселилися у Лінц, Австрія, а згодом до Вадовіц, Польща. В Кракові д-р Филипчак пізнав і згодом одружився з панною Качоровською, сестрінкою Едмунда Войтили. (Її мати була молодшою сестрою матері Папи). Два роки після одержання диплому лікаря з Ягейлонського університету д-р Едмунд Войтила помер від скарлятини в поблизькому Бєльську. Кароль Войтила, теперішній Папа, залюбки навідувався до шпиталю, в якому в Кракові працював д-р Филипчак в тому часі, й обоє швидко потоваришували і звичайно вони були ріднею. Захоплююча історія, невідома більшості людей.

Наприкінці офіційної частини спільної зустрічі д-р Данек, голова 'Медікуса', подав коротко відомості про заснування 'Медікусу' і на протязі приблизно півгодини відповідав на всі питання присутніх — як виглядало — на превелике задоволення членів управи й загально членів Метрополітального Відділу УЛТПА. Декілька членів управи (Відділу УЛТПА) дістали відзначку 'Медікусу' як пам'ятку про цю приятельську зустріч. Багата вечеря слідувала, на якій зав'язувалися ще тісніші зв'язки поміж присутніми на цьому пам'ятному зібранні. Ми повинні віддячитись у подібний спосіб і запросити членів управи і взагалі членів Метрополітального Відділу УЛТПА на нашу річну медичну конвенцію і на наш бенкет, щоб і надалі плекати і втримувати ці дружні зв'язки!

Ми були раді зустріти тоді президента-електа д-ра Любомира Вороха, дипломанта Американського Борду Хірургів, тепер президента; д-ра Романа Трохимчука, скарбника; д-ра Андрія Качалу, віцепрезидента, і, звичайно, найкраще знаного нам, нашого міцного і випробуваного приятеля д-ра Олега Волянського, члена управи Метрополітального Відділу УЛТПА. Спогади про цей незабутній мітинг живуть!"

— Так закінчує польський „Медікус-Бюлетень" опис зустрічі поміж двома лікарськими товариствами двох народів-сусідів, яка, як казав д-р Мирослав Драган, „мала метою шукати те, що нас єднає, а не те, що нас єднає, а не те, що нас ділило б, особливо тому, що єдиною реальною противагою совєтському гнобителеві, що поневолює обидві країни, — совєтизмові — може бути сила України і Польщі".

ЗВІТ З МАДРИДУ

Ню Йорк, Н. Й. — В неділю, 21-го грудня ц. р., о год. 4-ій по полудні тут в Українському Інституті Америки — 2 Схід 79-та вулиця, Закордонне Представництво Української Гельсінкської Групи і Комітет оборони совєтських політичних в'язнів влаштовують Звіт з Мадриду. Виступатимуть: ген. Петро Григоренко, д-р Ніна Строката-Караванська і адв. Мирослав Смородський. Після звітів — запити і відповіді.

У пам'ять Старшого Брата

бл. п. Івана Домбчевського

складаємо 50.00 долярів на Фонд Катедр Українознавства у Гарварді.

Люба і Роман ДОМБЧЕВСЬКІ

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
Нашого Дорогого СВАТА

сл. п. мґра Олександра М. Нагорняка

складаємо 100.00 долярів на будову Церкви в Люрді.

Елізабет, Н. Дж. — Д-р Роман і Ольга ГРАБ

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого
МУЖА, БАТЬКА І ДІДУСЯ

бл. п. мґра

ОЛЕКСАНДРА НАГОРНЯКА

відбудуться

СЛУЖБИ БОЖІ

в понеділок, 29-го грудня 1980 року
в катедрі св. Миколая в Чікаґо, Ілл.,
в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж.,
в церкві св. Константина в Міннеаполісі, Мінн.
в неділю, 28-го грудня 1980 р., год. 11:30 ранку
в церкві св. Володимира в Елизабет, Н. Дж.

Дружина — ВОЛОДИМИРА
Дочка — МИРОСЛАВА ГРАБ з мужем ЮРІЄМ і дітьми

У глибокому жалю та смутку повідомляємо Рідних, Приятелів і Знайомих, що 17-го грудня 1980 року, з волі Божої, відійшов від нас, на 84-му році життя,

наш Найдорожчий
БАТЬКО, БРАТ І ДІДУНЬО

бл. п.

ВАСИЛЬ МАСНИК

народжений у Золочеві, бувший старший десятник Січових Стрільців та УГА.

ПАНАХИДА у п'ятницю, 19-го грудня 1980 р., у похоронному заведенні Литвин і Литвин Union Funeral Home, 1600 Stuyvesant Ave., Union, N.J.

ПОХОРОН у суботу, 20-го грудня 1980 р., о год. 9:30 ранку, з церкви св. Ів. Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., на цвинтар St. Michaels, Hackensack, N.J.

Горем прибиті:
сини:
ЕВСТАХІЙ з дружиною СОФІЄЮ
БОГДАН з дружиною БОГДАННОЮ
сестри — СТЕФАНІЯ І ГАЛИНА
внуки — ЗОРІЯНА, АРЕТА, ОРИСЯ з чоловіками і ЛЯРИСА
та ближча і дальша Родина в Америці й Україні

ООЧСУ, СУМ-А й УКРАЇНСЬКА ЦЕНТРАЛЯ в Пассейку, Н. Дж.

влаштовують ДОПОВІДЬ на тему

„Акція ОУН і АБН в Мадриді"

в неділю, 21-го грудня 1980 року, о год. 2:30 по пол.
в Українській Централі, 240 Hope Avenue в Пассейку, Н. Дж.

ДОПОВІДАТИМЕ

Мґр СЛАВА СТЕЦЬКО

До численної участи запрошується Громадянство та Молодь.

Організаційний Комітет

ВСТУП ЗА ДОБРОВІЛЬНИМИ ДАТКАМИ.

ЗАПРОШУЄМО ВШ. ГРОМАДЯНСТВО на УКРАЇНСЬКУ ТРАДИЦІЙНУ

НОВОРІЧНУ ЗУСТРІЧ

яка відбудеться в просторих бенкетових залях

"Holiday Inn" of Somerville
US Route 22 (East Bound)

31-го грудня 1980 р. Початок о год. 9-ій вечора до?

- При звуках оркестри „ТЕМПО", під кер. І. КОВАЛЯ.
- Вечеря "prime rib" при столах від 9-10 веч. По вечері холодний і гарячий буфет ПРОТЯГОМ ЦІЛОЇ ЗАБАВИ, включно з шампаном при ЗУСТРІЧІ НОВОГО РОКУ, за вступом 60.00 дол. від пари.
- Проситься ЯКНАЙСКОРІШЕ резервувати столики зі завдатком на 8, 10 і більше осіб і т. д.

Телефони: (201) 526-9500, в українській мові — (201) 526-1866

ЗМІСТ

АЛЬМАНАХА УНС НА 1981 РІК

Осередок СУМ ім. УПА і Ліґа Українців Католиків на Френкфорді в Філядельфії, Па.

ЗУСТРІЧ НОВОГО РОКУ

Оркестра *„ДНІПРО"* О. Строцького — поч. о год. 9-ій вечора
Столики замовляти: *Богдан Лужецький — тел.: 338-7814, або*
Ростислав Грам'як — тел.: 533-8177

**Середа, 31 грудня 1980 р.
Авдиторія школи св. Йосафата
при Дітман і Дістон вул.,
Філядельфія, Па.**

Громада Нюарку й околиці вітає нове українське підприємство

Марійка Гельбік (друга справа) біля о. Івана Сироти з працівниками.

28-го листопада ц. р. Бюро Подорожей „Сковп" під новим енергійним керівництвом загальновідомої Марійки Гельбік гостинно відкрило свої двері. Майже 100 осіб тепло привітали нову молоду власницю підприємства, що в асисті своїх співробітниць — Тані Таланчук і Ірки Паславської — гостила всіх смачними закусками та по-мистецькому прикрашеними тортами. Серед присутніх можна було зустріти о. Івана Сироту, який згодом поблагословив нове приміщення. Численні прихильники нашої громади, приятелі, друзі, навіть з віддаленого Рочестеру, Філядельфії, Лонг Айленду, не пошкодували слів похвали за естетичне уладження нового бюра з додатком українського мистецтва, та з цікавістю переглядали проспекти подорожів по цілому світі.

„У кожного є юні мрії", — почала цитатою з пісні привіт гостям Марійка. — Але я не думала, що мої мрії так скоро здійсняться". Вона представила своїх співробітниць, включно з представницею фірми в Рочестері, Н. И., Стефою Павлович, зложила подяку всім, що допомагали почати це велике діло, а іконою Матері Божої наділила найбільш заслуженого між ними — Мирона Бабюка.

Гості познайомились також із плянами підприємства на майбутнє, як, наприклад, видання першого туристичного довідника про Україну за редакцією архітекта Тита Геврика. Бюро Подорожей „Сковп" має у своїй програмі на 1981 рік 15 подорожів в Україну, з яких перша, під проводом самої власниці, буде до Львова на Великдень. Всі тури відлітають під кінець тижня, всі теж у Львові будуть на кінець тижня, щоб улегшити зустріч з рідними. Представники в Рочестері, Чікаґо, Лос Анджелесі та Фініксі полагоджують також подорожі в Україну.

Свою програму на 1981 рік фірма починає поїздками до Мехіко (17-го січня), Дісней Ворлд (15-го лютого), під проводом Тані Таланчук; Австрії (20-го березня)—лещатарська прогулька під проводом Мирона Шарка, і на Флориду (30-го березня) під проводом Іванни Савицької. Бюро полагоджує теж всі еміграційні справи з Польщі та Совєтського Союзу, пересилає харчові посилки та грошові перекази до Польщі, приймає летунські, морські, сухопутні та готелеві резервації по всьому світові, заповняє виповнення авт.

„У нас немає слова ,заскоро' на резервації, а часто, на жаль, буває ,запізно' " — пояснила Марійка. — Тож всі, кому „манівочка пахне", спішім до українського Бюра Подорожей „Сковп", 845 Сенфорд аве., Ноарк, Н. Дж. 07601, тел.: (201) 371-4004, — згідно з давнім слушним кличем: „Свій до свого!"

О. Т.

У суботу, 22-го листопада ц.р., на запрошення Українського Допомогового Комітету (УДК) в Бельгії прибули з Ноттінгхаму, Англія, хоровий і танцювальний ансамблі СУМ, щоб дати концерт з нагоди 35-ліття УДК.

Чоловічий хор у числі 36 співаків під керівництвом молодого диригента Мирослава Бучка існує всього 14 місяців і був відзначений на Здвизі СУМ-у в липні цього року в Лестері. До хору належать самі молоді дружинники і кілька старших юнаків СУМ-у. Хор виступає у червоно-чорних козацьких строях і відзначається здисциплінованістю.

Танцювальна група під керівництвом В.Лущака і гуртківок Ліди Кухти та Романа Мороза, нараховує разом з оркестрою біля 30 осіб і творить до деталів вирежисерований ансамбль. Фортепіяновий акомпаньямент—дружина диригента хору Марія Бучок. Адміністратор ансамблю—Богдан Бойко.

Програма концерту, що відбувся в театральній залі театру „140" у Брюсселі, виповнений членством УДК, гостями з північної Франції, Німеччини й Англії та визначними бельгійськими і чужинецькими приятелями, складалася з виступу хору; короткої доповіді голови УДК д-ра В.Поповича по-українському і перекладу по-французькому Зенона Коваля; зачитання привітів та виступів танцювальної групи.

Напочатку хор відспівав „Отче наш" М.Вербицького, після чого д-р В.Попович накреслив 35-літню історію УДК, пригадавши, що 35 літ тому треба було організовано боронитися перед людоловами з совєтських репатріяційних місій, і це було основним мотивом заснування УДК. Першими

Сумівські ансамблі на 35-літті УДК в Брюсселі

головами УДК були Микола Граб, Карло Мулькевич, інж. А.Кішка, мгр Марійн Дзьоба, а від 1951 року—д-р В.Попович. Першими секретарями були: М.Демчук, В.Макар, а від 1950 року мгр О.Коваль, який в цьому році обходить 30-ліття секретарювання в УДК на 60-му році свого життя.

До сталих здобутків УДК належить визнання української національности в особистих документах, добрі зв'язки з бельгійськими урядовими і неурядовими установами та набуття разом з СУМ і ОУБ спільної оселі Франкополе 15 років тому.

За час свого існування УДК виконав працю, може, більшу, як не один консулят для своїх громадян, заявив промовець. Між основниками УДК є теперішній Митрополит Максим Германюк, старшини канадської армії— українці, які перебували тоді залогою в Бельгії, а також інж. Д.Андрієвський, проф. А.Яковлів й інші.

На закінчення слова голови УДК хор відспівав многоліття для УДК і його членів-ювілятів. Хор виконав пісню „Вічний революціонер" на слова І.Франка, муз. М.Лисенка, та „Марш дивізії" О.Лисяка, Е.О.Садовського. З черги виступив балет з хороводом „Веснянка" і ритмічним танцем „Їхав козак за Дунай". Перед перервою хор заспівав ще стрілецьку пісню „Пиймо, друзі" І.Недільського; „Добраніч" В.Навроцького— А.Гнатишина та „Закувала та сива зозуля" П.Ніщинського.

Другу частину концерту започаткував балет виконанням „Коломийки", „Чумака" і „Гони-вітер", а після хорові точки „Взяв би я бандуру", гарм. М.Бучка; „Реве та стогне Дніпр широкий" сл. Т.Шевченка, гарм. М.Бучка, і „Садок вишневий" сл. Т.Шевченка, муз. А.Гнатишина. Балет відтанцював бравурного „Гопака", зібравши громові оплески. Кінцевими точками програми були співи: „Сусідка", муз. обр. Я.Яциневича; „Ой, по горі" муз. обр. М.Гринишина і „Коломийки" обробки А.Гнатишина.

Всі точки програми супроводились сильними оплесками і одушевленням численної публіки. На увагу заслуговують також молоді солісти, які хоч і не професійні співаки, але виявляють добрі завдатки і при неполегливій праці зможуть стати майстрами співу. До них належать: Є.Курляк, баритон; Ю.Бучок, бас, і Р.Мороз, Б.Захарко, Б.Стрвбан та М.Поляк, тенори.

Велике піднесення між учасниками святкувань викликало зачитане секретарем УДК привітання від Глави УПКЦ, Блаженнішого Патріярха Йосифа, що підкреслив заслуги УДК як громадської установи, що зуміла не тільки втриматися, але й надати українській громаді в Бельгії почуття єдности, організованости і непересічної жертвенности. Були передані привітання також від Адміністратора УАПЦ на Францію і Бельгію о.прот. Б.Хайневського, Митрополита Кир Максима Германюка з Канади; о. митр. прот. і архимандрита Івана Кота; о.д-ра Б.Куриласа; колишніх голів УДК М.Граба, К.Мулькевича і мгра М.Дзьоби, секретаря В.Макара; довголітнього скарбника УДК Ярослава Пришляка.

Крім того, від присутніх на святкуваннях голови КО УГЦУ, ред. С.Мудрика, директора Інтернату Рідної Школи в Мюнхені ред. В.Лесика та представника Головної Управи СУБ з Англії В. Лесюка були передані окремі привітання.

Між письмовими привітами були: УВУ —за підписом ректора проф. В.Янева, СУВФ—за підписом голови д-ра Р.Малащука і секретаря В.Бізхлібника; ЛВУ—за підписом голови мгра.Т. Буйняка і секр. ред. В.Ділюка; від Української Громади в Люксембургу інж. В. Артищука, від КУК з Вінніпегу, а також телефонічний привіт від голови ЦПУЕН і Т-ва Українська Гімназія в Мюнхені мгра А.Мельника.

Від установ з Бельгії наспіли привіти від СУБ-Сприяння УНРаді, НаСУС, КУСУМ, ОУБ і Культурний Центр св. Софії в Льєжі. Додатково наспіла телеграма від Голови ЦУ СУМ-у мгра Є.Гановського з Ню Йорку, що після закінчення студій у Бельгії працював кілька літ генеральним секретарем ЦУ СУМ у Брюсселі, допомагаючи також у праці УДК.

Подяку за приїзд з Англії і чудове виконання склав керівникам і виконавцям секретар УДК мгр О.Коваль, підкреслюючи вартість національного виховання в молодечих організаціях, доказом чого є молоді мистецькі сили, які забезпечуть українську духовість від асиміляційних впливів чужини та гідно репрезентуватимуть українську культуру перед зовнішнім світом. Під загальні оплески і вияви признання керівникам ансамблів і, піаністці вручено китиці квітів.

Відспіванням гимну „Ще не вмерла Україна" закінчено цей успішний концерт.

Сумівська пресова Служба в Брюсселі, Бельгія.

СТАНОВИЩЕ

ВІДДІЛУ УККА ПОВІТУ НАССАВ, ЛОНГ АЙЛЕНД, Н. Й. В СПРАВІ XIII КОНГРЕСУ УКРАЇНЦІВ АМЕРИКИ

Управа Відділу УККА повіту Нассав, Н. Й., на своєму засіданні з представниками організацій — членів Відділу, 8-го грудня 1980 року винесла таку постанову:

З прикрістю стверджуємо, що Ювілейний XIII Конгрес Українців Америки, який відбувся у Філядельфії 10-12-го жовтня ц. р. в сорокліття існування цієї Центральної Організації, приніс цій установі, замість скріплення, розбиття, віддавши її під контролю одного середовища.

Стверджуємо, що намагання підпорядкувати діяльність УККА волі будь-якого одного середовища є шкідливе для української спільноти в ЗСА і неминуче доведе до ліквідації УККА, як справжньої спільної репрезентації зорганізованого життя в Америці.

Підтримуємо кожну ініціятиву та всі заходи, спрямовані для оздоровлення відносин і привернення правопорядку та демократичних засад дорогою узгіднення в УККА, щоб ця установа далі виконувала ролю організації всієї української спільноти в ЗСА для добра української справи.

Апелюємо до всіх українців доброї волі — допомогти в цьому, задержуючи в цей критичний час гідну громадську поставу, виявляючи толерантність і політичну поміркованість, щоб своїм прикладом дати всебічну підтримку центральним політичних та суспільно-громадських організацій в їхньому намаганні мирнолюбно зліквідувати поважний конфлікт в українській громаді, який тепер паралізує корисну працю для добра української справи.

За Управу Відділу:

Інж. Сергій Небожинський, голова — Микола Курчак, секретар

Листопадове Свято в Озон Парку

Українська громада Озон Парку вперше відзначила річницю Листопадового Зриву особливою урочистою академією. Не значить це, що українці Озон Парку досі не відзначували цієї річниці. Досі це відзначення зводилось до церковних святкувань — Служби Божої та Панахиди по полеглих за волю України, а окремі громадяни брали участь у святкуваннях у більшості в Мангеттені та сусідньому Брукліні.

Цьогорічне Листопадове Свято відбулося 16-го листопада в церковній залі в 3-ій год. по полудні. Свято відкрив голова Відділу УККА Роман Крупка, привітавши місцевого пароха о. крил. Л.Мудрого, його матір Марію Мудру, виконавців програми та всіх присутніх. У своїм слові Р.Крупка коротко накреслив символіку Листопада та його історичне минуле, що було дійсно угольним каменем Визвольних Змагань, які започаткувала українська молодь, — безпосередній перемєщь і носій тих великих ідеалів, — яка виростала кріпкою та належно приготованою до великих змін, які заповідає наше століття.

Опісля хор виконав стрілецьку пісню „Гей, у лузі" муз. М. Гайворонського. Святочну доповідь виголосив мгр О.Рожка, член Головної Управи СУМ-А. Він представив боротьбу західної вітки України за незалежність у хронологічному порядку. Змалював бої в окремих повітах Галичини, зупинившись довше на облозі Львова, Самбора, Чортківської офензиви.

Доповідач проаналізував з перспективи часу причини української прогри, насвітлив світла і тіні Листопадового Зриву вірно і об'єктивно. Значіння Листопадового Чину для майбутніх поколінь було величезне. Хоча битва була програна, проте війна за незалежність тривала далі.

Полковник Коновалець зі своїми співпрацівниками продовжували війну в підпіллі, триває вона й досього дні. Члени УВО, ОУН — УПА у боротьбі за незалежність вписалися золотими буквами в історію України.

Доповідь мгра О.Рожки була добре опрацьована і виголошена без зайвого пафосу, могла задовольнити б і найвибагливішого слухача.

В дальшій програмі учні місцевої Школи Українознавства— М.Шмериковський і А.Гаткі, продеклямували вірш М.Мамарського „Привіт тобі, Львове", а учні сьомої кляси: Т.Пальчинський, П.Мудрик і К.Васло продеклямували вірш Р.Купчинського „Перше Листопада".

Першу частину програми закінчив маестро Лев Рейнарович, який проспівав дві пісні: „Засумуй, трембіто", муз. Я.Ярославенка і „Під Бродами зацвіли маки" С. Сапруна.

У другій частині Н.Гонченко, абітурієнтка Школи Українознавства, під акомпаньямент бандури проспівала дві пісні—„Марш Молодих" та „По той бік гора" муз. Г.Китастого. Вона вже відома українській громаді з попередніх своїх виступів. Закінчив програму хор церкви Св.Духа в північному Брукліні, що виконав чотири пісні, а саме: „Коли ви вмирали" муз. М.Гайворонського; „Ой, видно село" муз. Я.Ярославенка; „Пісня про Львів" Е.Козака, та „На славу, на славу" з опери „Шаріка" муз. Я.Барнича. Диригентура у вмілих руках маестра Л.Рейнаровича а фортепіяновий супровід— проф. Тараса Левицького.

Свято закінчено національним гимном „Ще не вмерла Україна", який заінтонував хор і підхопили всі присутні. Накінці Управа Відділу склала подяку проф. Т. Левицькому, який відмовився від гонорару, а пожертвував його на Патріярший Фонд.

Василь Захарчук

Совєтські...

(Продовження зі стор. 2)

говельну виміну з Москвою. Є також підстава думати, що Захід, навчившись оцінювати російський імперіялізм, таким яким він направді є, застосує масовий політичний спротив і тоді безумовно погіршиться економіка Совєтського Союзу, а заразом з тим збільшуватиметься незадоволення серед населення і кріпшатиме політичний спротив поневолених народів.

Чи знають про це кремлівські лідери? Очевидно, що знають і тому вони взялися запопадливо рятувати імперію від цілковитої руїни і розвалу за допомогою політики детанту, розрядки, „мирних ініціятив Брежнєва" і прихильних сил за кордоном, які вони систематично скріплюють. Чи ці превентивні заходи допоможуть, покаже вже найближче майбутнє.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

РОЗАЛІЯ КУБА, членка УНС Відд. 112 св. Марії в Пармa, Огайо, померла 7-го жовтня 1980 р. на 86-му р. життя. Нар. 1888 р. в Україні; членкою УНС стала у 1924 р. Залишила у смутку Михайла, Левицького. Похорон відбувся 10 жовтня 1980 р. на цвинтарі Кальварія в Клівленд, Огайо.

Вічна Їй Пам'ять!
Мері Капраль, секр.

АННА ГЕЛЕТІЙ, членка УНС Відд. 204 ім. А. Гончаренка в Ню Йорку, померла 29 вересня 1980 р. на 69-му р. життя. Нар. 1911 р. в Бервік, Пенс.; членкою УНС стала в 1952 р. Залишила у смутку дочку Анастазію, 2 внуків, 4 сестри і брата. Похорон відбувся 3 жовтня 1980 р. на цвинтарі Кальварія у Вудсайд, Н. Й.

Вічна Їй Пам'ять!
Василь Палідвор, секр.

ДМИТРО ГОЛУБЕЦЬ, член УНС Відд. 348 ім. Ольги Басараб в Янгстаун, Огайо, помер 28 жовтня 1980 р. на 59-му р. життя. Нар. 1921 р. в Коростенько, Україна; членом УНС став 1949 р. Залишив у смутку брата Василя і стрийка в Україні. Похорон відбувся 31 жовтня 1980 р. на цвинтарі Кальварія, Янгстаун, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!
Марія Макар, секр.

МАРІЯ ШАНДРОВСЬКА, членка УНС Відд. 290 С-ва Н.З.П. Діви Марії в Балтимор, Мд., померла 1 листопада 1980 р. на 88-му р. життя. Нар. в Зарваниці, п. Підгайці, Зах. Україна; членкою УНС стала в 1915 р. Залишила у смутку доньки: Анну, Аделю і Марію та сина Володимира, 11 внуків і 10 правнуків. Похорон відбувся 5 листопада 1980 р. на цвинтарі Голі Крос в Балтимор, Мд.

Вічна Йому Пам'ять!
Михайло Хома, секр.

МИХАЙЛО ДРОЗД, член УНС Відд. 96 св. Івана в Піттсбургу, Па., помер 8-го вересня 1980 р. на 90-му р. життя. Нар. 1890 р.; членом УНС став 1920 р. Залишив у смутку три доньки, 10 внуків, 12 правнуків і 2 праправнуків. Похорон відбувся 11 вересня 1980 р. на цвинтарі св. Івана Хрестителя в Піттсбургу.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

ВІЛЛІЯМ ЮРКЕВИЧ, член УНС Відд. 355 Т-ва Запорозька Січ в Ст. Джозеф, Мізурі, помер 1-го вересня 1980 р. на 64-му р. життя. Нар. 1916 р. в Ст. Джозеф, Мізурі; членом УНС став 1934 р. Залишив у смутку дружину Анну, трьох синів: Віла, Дейвіда й Миколу, чотири дочки: Лінду, Сузан, Марію і Кетті, сестру Анну та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 3-го вересня 1980 р. на цвинтарі Моунт Олівет в Ст. Джозеф, Мізурі.

Вічна Йому Пам'ять!
Семен, Гасяк, секр.